

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ (Causal Comparative Study) เพื่อเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตน การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่วินัย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ที่จะกล่าวต่อไปในบทนี้

3.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2536 จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัยและโรงเรียนกัลยาณวัตร จำนวน 4706 คน จำแนกตามโรงเรียนและระดับชั้น ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรนักเรียน จำแนกตามโรงเรียนและระดับชั้น

ชื่อโรงเรียน	ระดับชั้น			
	ม.4	ม.5	ม.6	รวม
โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน	753	719	658	2130
โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	425	432	463	1320
โรงเรียนกัลยาณวัตร	415	414	427	1256
รวม	1593	1565	1548	4706

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบรายชื่อนักเรียนที่กระทำผิดระเบียบหรือกฎข้อบังคับของโรงเรียนที่ฝ่ายปกครองของแต่ละโรงเรียน ได้จัดทำเป็นหลักฐานไว้ปรากฏว่าประชากรนักเรียน จำนวน 4706 คนดังกล่าว ประกอบด้วยนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย จำนวน 670 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย จำนวน 4036 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย และโรงเรียนกัลยาณวัตร สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2536 ที่ได้มาจากการเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามโรงเรียน ระดับชั้น และพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียน และจากการคำนวณขนาดตัวอย่างนักเรียนดังกล่าว โดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1973) ดังนี้.-

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ในที่นี้ n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนประชากร

e หมายถึง ความน่าจะเป็นในการเกิดความคลาดเคลื่อน = 0.05

ปรากฏว่าในการวิจัยครั้งนี้ ต้องใช้ตัวอย่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย จำนวน 270 คน และตัวอย่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย จำนวน 370 คน จำแนกตามระดับชั้น (ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ข) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรของนักเรียน(N) จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน(n)
จำแนกตามพฤติกรรมด้านวินัยและระดับชั้น

พฤติกรรมด้านวินัย	ม.4		ม.5		ม.6		รวม	
	N	n	N	n	N	n	N	n
นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย	174	70	303	122	193	78	670	270
นักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย	1419	130	1262	116	1355	124	4036	370
รวม	1593	200	1565	238	1548	202	4706	640

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ คือ.-

แบบสอบถามชุดที่ 1 : แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนของ หงษ์ (2533) ซึ่งได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนของ นรินทร์ (2527) และสิทธิโชค (2524) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 อันดับ โดยแต่ละข้อคำถาม ประกอบด้วยข้อความที่แสดงลักษณะพฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนในด้านค่านิยมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการปรับตัวทางอารมณ์ ด้านละ 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก

แบบสอบถามชุดที่ 2 : แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ หงษ์ (2533) ที่ได้พัฒนาจากแบบสอบถามของสุกัญญา (2523) ซึ่งปรับปรุงจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ ถิ่น (2517) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 อันดับ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงลักษณะพฤติกรรมของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูหรือปฏิบัติต่อเด็กที่เป็นแบบประชาธิปไตย (Democracy) แบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) และแบบปล่อยปละละเลย (Rejection) จำนวนแบบละ 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก

แบบสอบถามชุดที่ 3 : แบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตาม ความคิดเห็นของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนของ พเยาว์ (2534) ซึ่งได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนของ สมบัติ (2524) และ อรุณญา (2526) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 อันดับ ประกอบด้วย ข้อความที่ใช้วัดความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในด้านพฤติกรรมของครู จำนวน 16 ข้อ และด้านกลุ่มเพื่อนจำนวน 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 28 ข้อ ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก

3.3.2 การให้คะแนนแบบสอบถาม

แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู และแบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 อันดับ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละฉบับดังกล่าวเหมือนของหงษ์ (2533) และ พเยาว์ (2534) ตามลำดับดังนี้.-

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อความเชิงนิมิต	ข้อความเชิงนิเสธ
	(Positive items)	(Negative items)
มากที่สุด หรือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
มาก หรือ เห็นด้วย	4	2
ปานกลาง หรือ ไม่แน่ใจ	3	3
น้อย หรือ ไม่เห็นด้วย	2	4
น้อยที่สุด หรือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

3.3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแต่ละฉบับไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย และโรงเรียนกัลยาณวัตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 120 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิวดิน จำนวน 50 คน และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยจำนวน 70 คน

ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability Coefficient) ของแบบสอบถามแต่ละฉบับใช้วิธีการหาความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ด้วยสูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1977)

จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละฉบับปรากฏผลดังนี้ (ดูรายละเอียดสูตรการคำนวณในภาคผนวก ข)

แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .90 ซึ่งมีค่ามากกว่าของหงษ์ (2533) ($r = .87$)

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .76 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับของหงษ์ (2533) ($r = .78$)

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .85 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับของพะเยาว์ (2534) ($r = .87$)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้.-

3.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัยและโรงเรียนกัลยาณวัตร เพื่อขออนุญาตดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1) คัดลอกรายชื่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีพฤติกรรมผิวดิน กล่าวคือ กระทำผิดระเบียบหรือกฎข้อบังคับของโรงเรียน

2) ทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถามกับนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม

3) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ใช้ในการวิจัย

3.4.2 ทำการคัดลอกรายชื่อให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยตามบัญชีรายชื่อให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยของฝ่ายปกครองของแต่ละโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้น

3.4.3 จัดเตรียมแบบสอบถามที่จะให้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนตอบโดยผู้วิจัยได้ให้รหัส (Code) แบบสอบถามที่จะให้นักเรียนแต่ละคนตอบ เพื่อให้ให้นักเรียนไม่ต้องลงชื่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและสบายใจ และเพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบ และการติดตามในกรณีนักเรียนตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์

3.4.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนในการกำหนดวัน เวลา และสถานที่เก็บข้อมูลและการจัดเตรียมนักเรียน และผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลโดยตรงด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 18-28 กุมภาพันธ์ 2537 ทั้งนี้เมื่อนักเรียนส่งแบบสอบถามผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับหากพบว่ายังไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยได้ติดตามให้นักเรียนแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. บรรยายสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงร้อยละ
2. คำนวณค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของรายได้ต่อเดือนของบิดา มารดาของนักเรียน ค่าใช้จ่ายต่อเดือนโดยเฉลี่ยของนักเรียน คะแนนนิภาพแห่งตนและคะแนนสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน (ดูรายละเอียดสูตรการคำนวณในภาคผนวก ข)

3. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของนิภาพแห่งตนของนักเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย จำแนกตามแต่ละด้านและรวมทุกด้าน และการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยและนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย จำแนกตามแต่ละด้านและรวมทุกด้าน ด้วยการทดสอบที (t-test) กรณีกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันโดยทำการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวน (Variance) ก่อนด้วย F-test ถ้าปรากฏว่าความแปรปรวนของประชากรสองกลุ่มเท่ากัน ($\sigma^2 = \sigma^2$) ใช้การทดสอบที แบบ Pool variance estimate แต่ถ้าปรากฏว่าความแปรปรวน

ของประชากรสองกลุ่มแตกต่างกัน ($\sigma^2 \neq \sigma^2$) ใช้การทดสอบที่แบบ
Separate variance estimate หรือ Welch Aspin t-test
(Walpole, 1978) (ดูรายละเอียดสูตรการคำนวณในภาคผนวก ข)

4. เปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดู ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย
และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square
test) ทั้งนี้ถ้าผลการทดสอบไคสแควร์ดังกล่าวมีนัยสำคัญ จะทำการเปรียบเทียบ
พหุคูณ (Multiple comparison) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้
Scheffe's type coefficient (s^*) เป็นค่าวิกฤตในการตัดสินใจทดสอบ
แต่ละคู่ว่าสัดส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย ในประชากรสองกลุ่มใดที่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อควบคุมให้ระดับความมีนัยสำคัญ (α) เท่ากับ .05
(Marascuilo, 1977) (ดูรายละเอียดสูตรการคำนวณในภาคผนวก ข)